

Projekt

Uchwała Nr

Rady Gminy Bierzwnik

z dnia

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bierzwnik na lata 2021-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bierzwnik na lata 2021-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XV/69/16 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 31 marca 2016r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bierzwnik na lata 2016-2020.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2021r.

***GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY BIERZWNIK
NA LATA 2021 - 2024***

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	5
II.1. Definicja przemocy, jej rodzaje formy i cykle	5
II.2. Skąd bierze się przemoc	8
III. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	11
IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BIERZWNIAK	12
IV.1. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy	12
IV.2. Zasoby lokalowe umożliwiające pracę z problemem przemocy w rodzinie	22
IV.3. Rekomendacje i działania	23
V. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	24
V.1. Cel główny	24
V.2. Cele szczegółowe	24
VI. PRZEWIDYWNE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	30
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	31
VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	31

I. WSTĘP

Rodzina w warunkach każdego społeczeństwa stanowi podstawową i wszechstronną formę życia społecznego, zaspokajającą podstawowe potrzeby ludzkie. „Urodzenie się w określonej rodzinie wyznacza nie tylko punkt startu do dalszej życiowej drogi, lecz do pewnego stopnia określa także szansę realizacji przyszłych celów życiowych.¹

Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu człowieka gdyż kształtuje osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Jednak w chwili obecnej polskiej rodzinie przypadło funkcjonować bardzo trudnym czasie, została zachwiana hierarchia wartości oraz rozluźnieniu uległy normy etyczne, a także więzi emocjonalne między jej członkami. Ze zjawiskiem przemocy możemy zetknąć się w różnych miejscach. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w szkołach, w domach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz częściej mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma, więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników, innych.²

Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach najbardziej cierpią. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia a także z ubóstwa. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że ofiarę i sprawcę łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych.

¹ Cz. Czapów, *Rodzina a wychowanie*, Warszawa 1968, s. 9.

² K. Stanek, *Praca socjalna z osobą lub rodziną z problemem przemocy*, Warszawa 2014, s. 19-20

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Gmina Bierzwnik podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, kuratorzy, pracownicy ochrony zdrowia, pedagodzy szkolni, odbywają szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Gminie Bierzwnik. Konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy w rodzinie jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom. Niniejszy Program został opracowany przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Bierzwniku. Zawiera on zadania do realizacji dla wszystkich gminnych jednostek i instytucji. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie na terenie gminy Bierzwnik skali problemu przemocy, zaś cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. W części opisowej Programu zostały zawarte podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie a w części metodologicznej ukazano skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik – w oparciu o dane pozyskane z Urzędu Gminy, Szkół, Ośrodków Zdrowia, Komisariatu Policji w Bierzwniku, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku, a z danych statystycznych oraz na podstawie analizy dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku. Przedstawiono również zasoby instytucjonalne i kadrowe, oraz potrzeby pracy z rodzinami uwikłanymi w przemoc.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

II.1. Definicja przemocy, jej rodzaje, formy i cykle

Najczęściej używane terminy w odniesieniu do aktów przemocy to: agresja, przemoc, przymus oraz przemoc o charakterze przestępczym.

Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody.”³

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Światowa Organizacja Zdrowia formułuje definicję przemocy zgodnie, z którą jest to celowe użycie fizycznej siły, rzeczywiste lub zagrażające, przeciwko sobie, komuś innemu, lub przeciwko grupie, lub społeczeństwu, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje fizyczne uszkodzenie i śmierć, ból fizyczny, zranienie, zaburzenie rozwoju.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- osoba wobec której stosowana przemoc, doznaje cierpienie i szkód fizycznych i psychicznych.

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna - np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielenie koniecznej pomocy.

³ A. Nowakowska, Dziecko – ofiara domowej przemocy, [w:] Patologie naszych czasów, red. A. Drążek, E. Drążek, Białystok 2007, s. 22

Przemoc psychiczna - np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności.

Przemoc seksualna - definiowana jest, jako „wymuszanie kontaktów o charakterze seksualnym wbrew woli danej osoby, a także kontynuowanie aktywności seksualnej bez jej zgody, gdy nie jest w pełni świadoma lub gdy obawia się odmówić.

Przemoc ekonomiczna - np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny.

Zaniedbywanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjalnych oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie. Przejawia się w niedostarczaniu odpowiedniej ilości pożywienia, braku dbałości o higienę, niezapewnieniu odpowiedniego ubioru, w braku dbałości o zdrowie, itp.

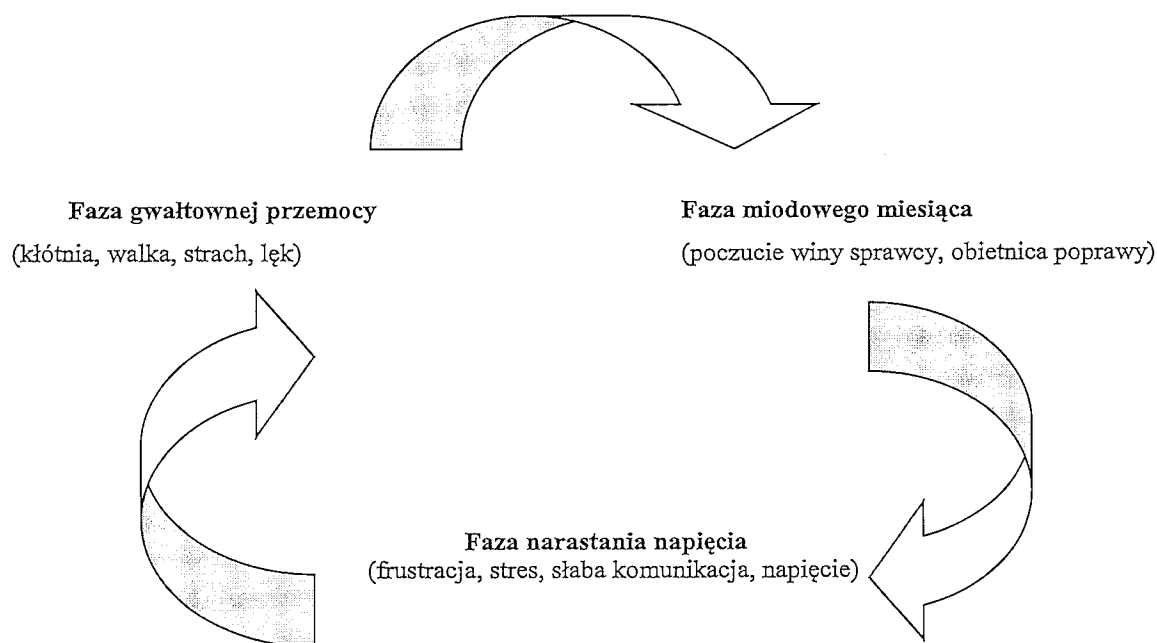
Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Cykl przemocy składa się z trzech faz niezależnie następujących po sobie: faza narastania budowania napięcia, faza gwałtownej przemocy oraz faza miodowego miesiąca. Poszczególne fazy przemocy różnią się wyłącznie zakresem nasilenia oraz czasem trwania. Nie można określić jak długo będzie trwała dana faza w ramach konkretnej rodziny ani jak długo przemoc będzie się w niej utrzymywała.

W fazie pierwszej (budowanie napięcia) narasta napięcie, a sprawca staje się poirytowany, co dla osób z otoczenia – współpracowników czy kolegów – jest prawie niezauważalne, a jeśli coś widzą to określają, że jest on „w trochę złym humorze”. W rzeczywistości agresor w tej fazie jest napięty, pobudzony, oszalały, nie potrafi spokojnie się odprężyć czy wyciszyć. Najmniejszy pretekst może być powodem do sprzeczki. Często w tej fazie towarzyszy wzmożone spożycie alkoholu, a agresor coraz częściej prowokuje kłótnie nie panując nad swoim gniewem. Cykliczni agresorzy sami nie potrafią opisać co się z nimi dzieje i co tak naprawdę jest nie w porządku, nie są w stanie opisać swoich emocji i oczekiwań. W tej fazie przemocy ofiary często mają dolegliwości fizyczne, bóle żołądka, głowy, bezsenność, utrata

apetytu, wpada w apatię lub ogarnia ją wszechogarniający niepokój. Faza gwałtownej przemocy jest ogniwem kończącym fazę pierwszą. Pod wpływem narastającego napięcia, złości frustracji dochodzi do rozładowania negatywnych emocji w postaci ataku agresji fizycznej – uderzenia, kopania, popychania, duszenia, itp. Atak wściekłości sprawcy jest nieproporcjonalny do tego co pobudziło go do działania, a przyczyną eskalacji jest zazwyczaj jakaś błażostka.

W trzeciej fazie przemocy, nazywaną również fazą miodowego miesiąca, wszystko się zmienia. Zaczyna się ona po dokonaniu przez sprawcę ataku przemocy i wygaśnięcia napięcia. Gdy agresor wyładował już swoje negatywne emocje i zaczyna sobie zdawać sprawę z tego co zrobił, nagle staje się innym człowiekiem. Stara się znaleźć jakieś usprawiedliwienie i wytłumaczenie dla swojego zachowania. Okazuje skruchę, obiecuje poprawę i gwarantuje, że taka sytuacja nie będzie miała więcej miejsca. Gdy partner próbuje odpokutować swoją winę przypomina wówczas małego chłopca przyłapanego na podkradaniu ciasteczek. Stara się przekonać siebie i innych, że skończy z przemocą. Pojawiają się groźby samobójcze i odwołania do poczucia winy partnerki i przedstawiania jej jako jedynej nadziei, bez której byłby skończony. Powołuje się na tradycyjne poglądy, że dwóch kochających się ludzi może pokonać największe przeszkody. Mąż wszystkimi możliwymi sposobami próbuje wrócić do łask żony. Zaczyna okazywać ciepło i miłość, przynosi prezenty, kwiaty, zachowuje się tak, jakby akt przemocy nigdy nie wystąpił, staje się podobny do mężczyzny jakiego kobieta pokochała, i z jakim się związała. Samopoczucie ofiary również diametralnie się zmienia – znowu czuje się akceptowana, potrzebna, jej poczucie bezpieczeństwa zdaje się być zapewnione. Sprawca i ofiara zachowują się jako świeżo zakochana para. Kobieta zaczyna wierzyć, że partner naprawdę się zmienił, a przemoc traktuje jedynie jako jednorazowy incydent, który już nigdy się nie powtórzy. Ponownie czuje się kochana, a jej marzenia o miłości i szczęśliwym związku są spełnione. Ale faza miodowego miesiąca wkrótce przemija i następuje po niej faza narastania napięcia i wszystko zaczyna się od nowa. Natomiast przemoc w następnym cyklu staje się gwałtowniejsza i dłuższa. Doświadczenia, które dostarczył ofierze sprawca w fazie miodowego miesiąca demobilizują ją do jakiegokolwiek działania i utrwalają u sprawcy poczucie bezkarności oraz nadzieję, że następnym razem znowu sobie jakoś poradzi i uda mu się uzyskać przebaczenie. Następne miodowe fazy są coraz krótsze i już mniej miodowe.

Błędne koło przemocy:



II.2. Skąd się bierze przemoc w rodzinie

Nikt nie rodzi się z misją krzywdzenia innych ludzi, rodzi się z pewnym zapisem genetycznym, który rozwija się podczas całego życia. Jeśli więc ktoś się rodzi z talentem muzycznym i ten talent nie jest w odpowiedni sposób rozwijany to taki człowiek może śpiewać podczas kąpieli lub pisać teksty piosenek do szuflady i nikt się raczej o tym nie dowie poza najbliższą rodziną. Jeżeli natomiast od dziecka jest ten talent rozwijany – dziecko uczęszcza na zajęcia muzyczne, później do szkoły, która kładzie duży nacisk na rozwój pasji muzycznej, a kończąc na studiach – to szanse, że taka osoba zacznie samodzielnie tworzyć wspaniałe utwory muzyczne lub śpiewać w mniej lub bardziej znanym zespole znacznie wzrastają. Ale jako małe dziecko nie posiada tej świadomości, nabywa ją dopiero w poszczególnych latach swojego rozwoju. Podobnie rzecz się ma z uwarunkowaniami społecznymi, dzieci od początku nie wiedzą co tak naprawdę jest dobre, a co złe. To zadaniem dorosłych jest nauczenie dzieci tego poprzez pokazywanie konkretnych zachowań, sytuacji i jeśli dziecko je powtarza, a spełniają one nasze oczekiwania i standardy – zostają nagradzane, jeżeli zaś nie – karane. Dziecko uczy się obserwując najbliższe otoczenie, a następnie powtarza zaobserwowane działanie.¹

¹ S.H. Herzberger „Przemoc domowa Perspektywa psychologii społecznej” PARPA Warszawa 2002, s. 102-1003.

Wyobraźmy sobie następującą sytuację - mama tłumaczy dziecku, że bicie innych osób jest złe i nie wolno tego robić, ojciec zaś kopie psa. Jaką w związku z tą lekcją postawę wyniesie dziecko? Niewykluczone, że mając duże pokłady współczucia i tak przejmie wzorzec zachowania po ojcu, a nie po matce. Nasuwa się, więc pytanie: dlaczego? Odpowiedź jest prosta – bo ludzie podobnie jak zwierzęta mają „zaszczepioną” w sobie niejako postawę, by iść za silniejszym, bo nie szanuje się ludzi słabych.

Zatem skąd się biorą agresywni ludzie? Kto ich wychowuje? Kto ich kształtuje? Dzieci nie przychodzą na świat ze skłonnością do krzywdzenia innych ludzi. Nabywają tej „zdolności” z biegiem swojego wychowania i życia. Dzieci uczą się przemocy dzięki wzorcom i doświadczeniom ze swojego otoczenia. Pierwszych nabywają w swojej rodzinie. Jeżeli dziecko wychowane jest w rodzinie, w której mężczyzna dominuje w dowolnej sferze życia, zaś matka jest uległa, to z dużą dozą prawdopodobieństwa dziecko powtórzy ten schemat w dorosłym życiu, z tej przyczyny, że nie będzie znało innego.²

Ciągłe obserwowanie aktów agresji może wytworzyć w nim przekonanie, że przemoc jest zupełnie normalnym, a więc i akceptowanym zachowaniem. Może to wzbudzić ogólny sprzeciw, że możliwe jest zmienienie w nim takich przekonań gdyby tylko przeczytało kilka książek, zmieniło nastawienie i zaczęło działać inaczej. Może i w teorii jest to możliwe jednak tylko w teorii. Jeśli jakieś zachowanie było obserwowane i utrwalane przez kilka czy kilkanaście lat, to oczekiwanie, że można zmienić lub zastąpić je innym z dnia na dzień jest czystą fikcją. Po dłuższym czasie ciężkiej pracy zmiana jest realna lecz tylko na poziomie powierzchownych zachowań. Gdy dojdzie do stresującej lub kryzysowej sytuacji najprawdopodobniej powróci stary, znany od wielu lat wzorzec. Zmiany w zachowaniu i myśleniu są możliwe jednak jest to bardzo długi proces wymagający wiele pracy nad samym sobą.³

Mężczyzna, który był wychowywany w rodzinie zdominowanej przez innego mężczyznę, nauczy się, że rolą „prawdziwego” mężczyzny jest być twardym i silnym. W takiej rodzinie wrażliwy i uczuciowy mężczyzna to szczyt obciachu. Zatem jeżeli ktoś jest wychowywany w przeświadczeniu, że wzorem aprobowanym jest dominacja to będzie się jej trzymać i uważać za słuszną. W dominującym modelu rodziny człowiek agresywny uzyskuje własną gratyfikację poprzez bycie dominującym wobec żony i dzieci. Gdy dominacja staje się mocniejsza, zaczyna przejawiać się w wielu sferach życia. Może przejawiać się w sferze seksualnej, np. „jesteś moją żoną, więc musisz ze mną współżyć kiedy chcę i w jaki sposób chcę”, w sferze społecznej, np. „nie będziesz się spotykać z koleżankami, bo robią Ci tylko

² R.Portmann „Przemoc wśród dzieci Uchwycić sedno” Wyd, Jedność, Kielce 2006, s. 25

³ D.G. „Przemoc w rodzinie” Wyd. Diogenes, Warszawa 2001, s. 129 – 130.

wodę z mózgu” czy psychologicznej „jesteś tak głupia i beznadziejna, że powinnaś się cieszyć, że w ogóle z tobą jestem”.

III. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 2009, Nr 114 poz. 946);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 867);
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 2277);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011, Nr 209 poz. 1245).

Zgodnie z zapisem w art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956) oraz innych ustaw do zadań własnych gminy należy:

- opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bierzwnik na lata 2021-2024 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych. Należą do nich m.in.:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020r., którego celem głównym było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BIERZWNIK

IV.1. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy

Przemoc w rodzinie jest trudnym problemem rodziny, osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem, strach przed zmianą czy też osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej. Przemocy w rodzinie towarzyszy również wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem, się po pomoc w związku, z czym coraz częściej zjawisko przemocy w rodzinie poruszane jest w różnych kampaniach, akcjach informacyjnych.

Na terenie Gminy Bierzwnik zamieszkuje 4751 mieszkańców w tym 2357 kobiet oraz 2394 mężczyzn (dane z roku 2019). Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku w roku 2019 korzystało ogółem 160 rodzin liczba osób w rodzinie wynosiła 394. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Analiza rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku, powód przyznania pomocy:

- Ubóstwo: 67 rodzin / 155 osób
- Długotrwała choroba: 58 rodziny / 106 osób
- Bezrobocie: 73 rodziny / 204 osoby
- Niepełnosprawność: 60 rodzin / 119 osób
- Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych: 33 rodziny / 121 osób
- Potrzeby ochrony macierzyństwa: 18 rodzin / 95 osób
- Alkoholizm: 4 rodziny / 11 osób
- Bezdomność: 1 rodzina / 1 osoba

Diagnoza problemu przemocy w Gminie Bierzwnik została przeprowadzona na podstawie badań ankietowych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku. Badanie zostało przeprowadzone w miesiącach od października 2020 r. do listopada 2020 r. a jego wyniki stanowiły podstawę do sporządzenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bierzwnik na lata 2021-2024. Głównym celem badania było oszacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Bierzwnik jak również ocena systemu przeciwdziałania i zwalczania przemocy w gminie. Drugim źródłem pomocnym do utworzenia programu są dokumenty, sprawozdania

gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku.

Tabela nr 1. Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w latach 2018-2019

ROK	INSTYUCJA ZAKŁADAJĄCE NIEBIESKIE KARTY					SUMA
	POLICJA	GOPS	OŚWIATA	SŁUŻBA ZDROWIA	GKRPA	
2018	10	0	0	0	0	10
2019	13	2	0	0	0	15

Źródło: dane GOPS w Bierzwnik, opracowanie własne

Tabela nr 2. Liczba osób doznających przemoc

LICZBA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ	2018	2019
KOBIETY	10	12
MĘŻCZYŹNI	0	0
DZIECI	0	3

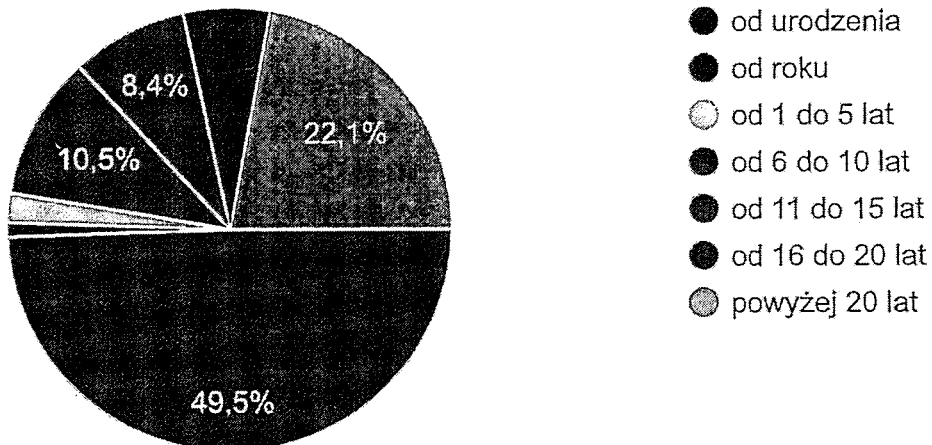
Źródło: dane GOPS w Bierzwniku, opracowanie własne

Jak wynika z tabeli procedurę Niebieskie Karty najczęściej sporządzała Policja, gdyż to ona jest pierwszą instytucją reagującą na przemoc w rodzinie i wszczynającą procedurę Niebieskie Karty. Następnie o zaistniałej sytuacji informowany jest Ośrodek Pomocy, który zapewnia obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i powołuje grupy robocze. Grupy Robocze podczas rozeznawania sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” podejmują szereg działań i są to m.in. motywowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych (osoby stosujące przemoc), motywowanie do podjęcia terapii w zależności do potrzeb, wnioski do Sądu w celu rozeznania sytuacji rodziny, przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, monitoring rodziny przez dzielnicowego oraz pracownika socjalnego, kierowanie osób, które nadużywają alkoholu na spotkania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz motywowanie do podjęcia terapii

uzależnień, przeprowadzanie rozmów motywująco – wspierających, przeprowadzanie rozmów informacyjno – pouczających.

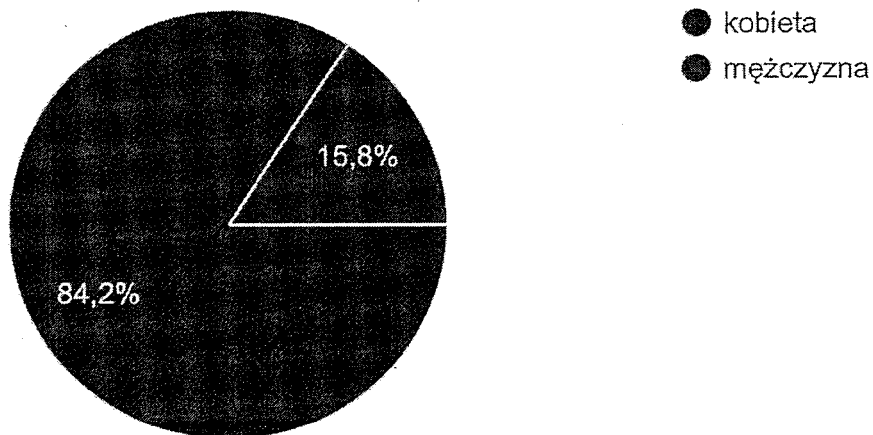
Wyniki ankiet prezentujemy poniżej.

1. Od jak dawna mieszka Pan /Pani na terenie gminy Bierzwnik?



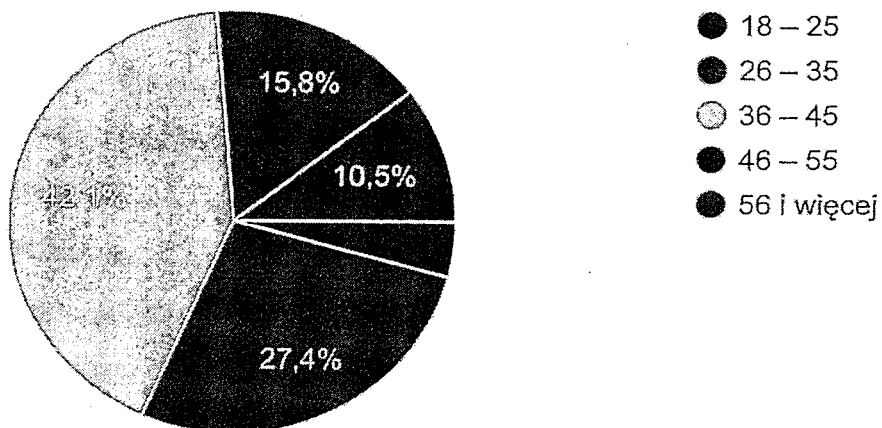
Wśród ankietowanych biorących udział w badaniu zdecydowana większość 49,5% zamieszkuje od urodzenia na terenie Gminy Bierzwnik.

2. Płeć



Wśród osób biorących udział w ankiecie 84,2 % stanowią kobiety, 15,8 % mężczyźni.

3. Wiek



Struktura wieku ankietowanych kształtuje się następująco:

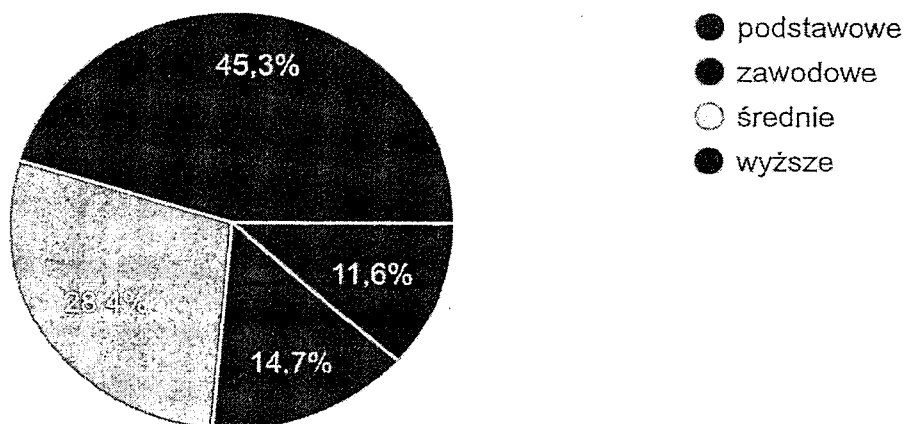
42,1% stanowią ankietowani w wieku 36 - 45 lat,

27,4 % w wieku 26-35 lat,

15,8 % w wieku 46 -55,

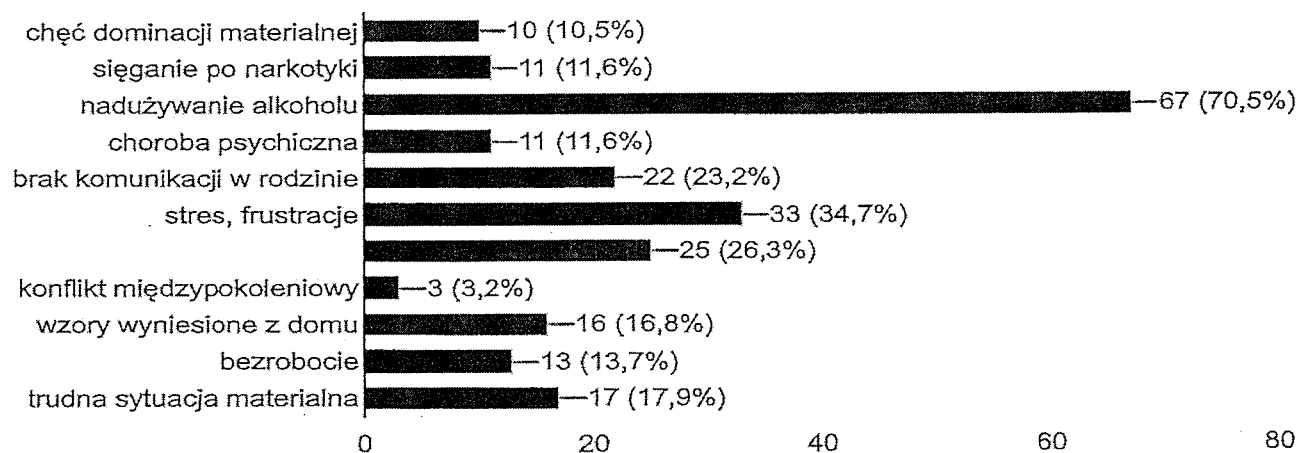
10,5 % w wieku powyżej 56 lat,

4. Wykształcenie



Wśród badanych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym 45,3%, z wykształceniem średnim 28,4 %, wykształceniem zasadniczo zawodowym 14,7%, z wykształceniem podstawowym 11,6 %

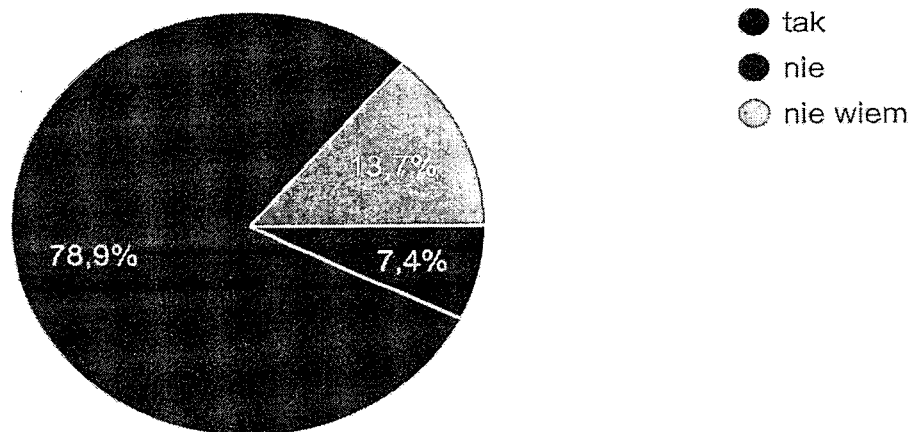
5. Jaka jest najczęstsza przyczyna stosowania przemocy w rodzinie?



Według osób biorących udział w ankiecie na pytanie: Jaka jest najczęstsza przyczyna stosowania przemocy w rodzinie? :

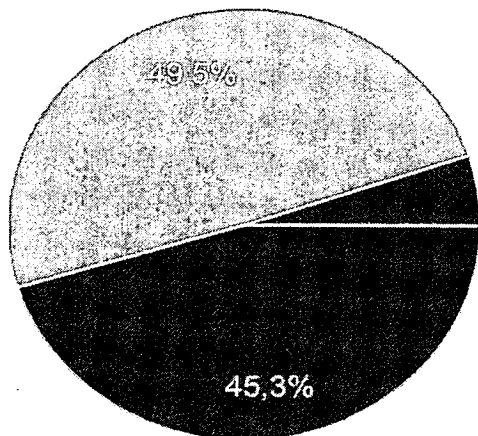
- 67 osoby odpowiedziały nadużywanie alkoholu,
- 16 osób wzory wyniesione z domu,
- 17osób trudna sytuacja materialna,
- 33 osoby stres i frustracje,
- 22 osób brak komunikacji w rodzinie,
- 3 osoby konflikt międzypokoleniowy,
- 11 osób sięganie po narkotyki,
- 13 osoby bezrobocie,
- 11 osoby choroba psychiczna,
- 10 osób chęć dominacji materialnej.

6. Jak Pan/ Pani uważa, czy przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać?



Wśród badanych 78,9 % osób odpowiedziało, że przemoc nie jest sprawą prywatną, 7,4 % osoby odpowiedziały, że jest to sprawa prywatna, natomiast 13,7 % osoby zaznaczyły odpowiedź nie wiem.

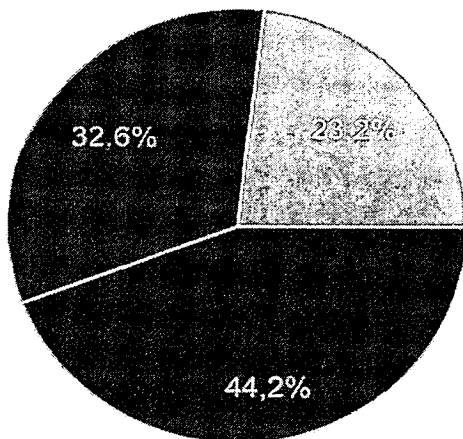
7. Najczęściej występujący rodzaj przemoc w rodzinie na terenie Gminy Bierzwnik?



- przemoc fizyczna
- przemoc seksualna
- przemoc psychiczna
- przemoc ekonomiczna

Zdaniem respondentów najczęściej występującym rodzajem przemoc na terenie gminy Bierzwnik jest przemoc psychiczna 49,5%, przemoc fizyczna 45,3%.

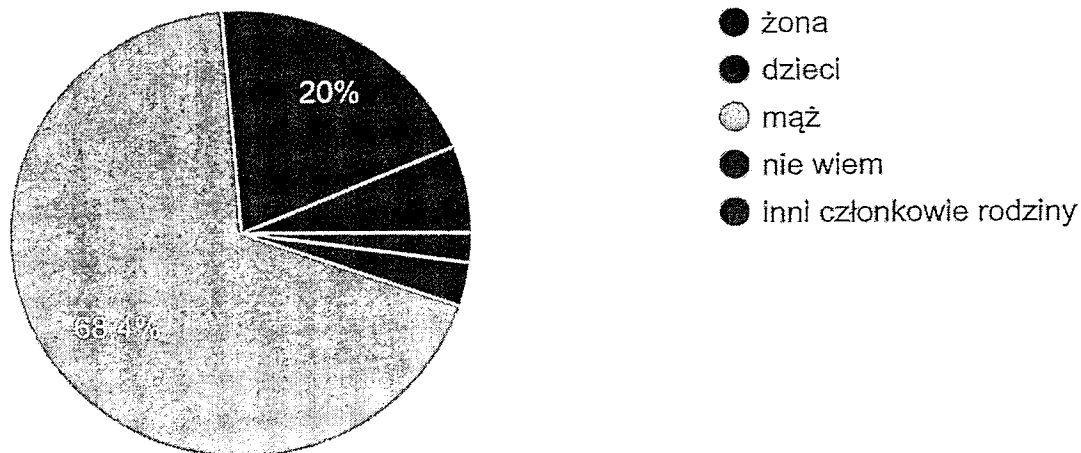
8. Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemoc w rodzinie na terenie gminy lub o nich slyszal?



- slyszalem/am o takich przypadkach
- znam takie przypadki
- nie znam takich przypadkow

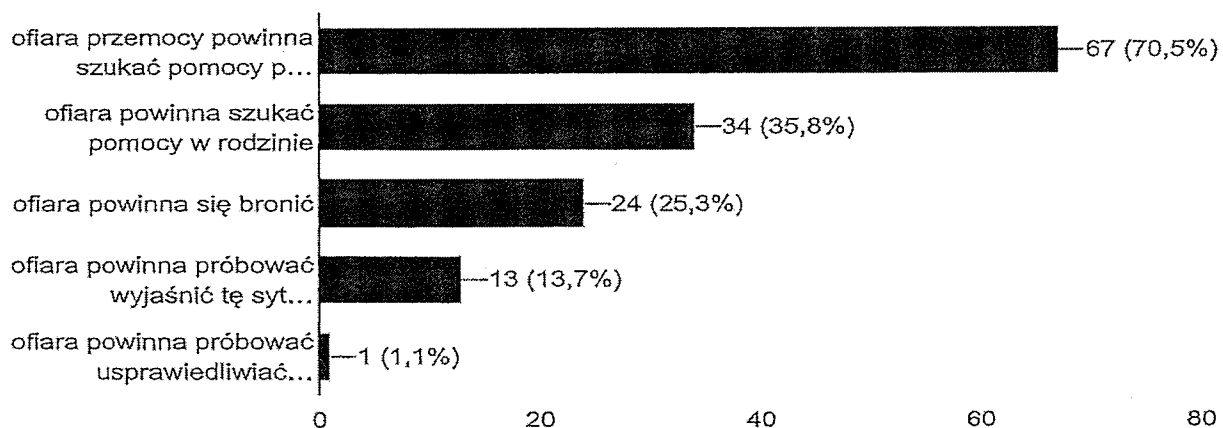
Analiza poniższych wyników wskazuje na fakt, iż 44,2 % osób ankietowanych słyszało o przypadkach występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik, 32,6 % osoby znają takie przypadki, 23,2 % osób nie zna takich przypadków występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik.

9. Kto zdaniem Pana /Pani jest najczęściej sprawcą przemocy?



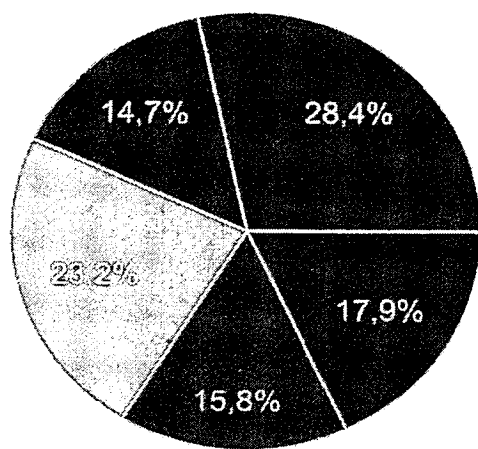
Wśród badanych najczęściej przemoc w rodzinie stosuje mąż 68,4%, kolejno padła odpowiedź nie wiem 20%.

10. Jak powinna zachować się ofiara przemocy?



W przypadku reakcji na przemoc wyniki rozkładają się następująco: 70,5% ankietowanych uważa, że ofiara przemocy powinna szukać pomocy poza rodziną, 35,8% ankietowanych uważa, że ofiara powinna szukać pomocy w rodzinie, 25,3% ofiara powinna się bronić, 13,7% ofiara powinna próbować wyjaśnić tę sytuację, 1,1% ankietowanych uważa, że ofiara powinna próbować usprawiedliwiać sprawcę lub atakować sprawcę.

11. Jak Pan/ Pani ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?



- dobrze
- bardzo dobrze
- dostatecznie
- niewystarczająco
- nie mam zdania

Wśród badanych:

28,4 % nie ma zdania

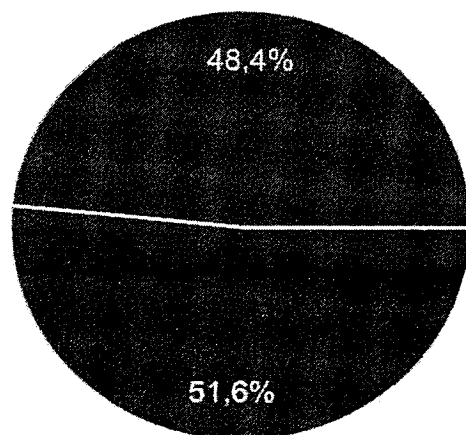
14,7% ankietowanych uważa, że działania profilaktyczne są niewystarczające,

17,9 % działania profilaktyczne prowadzone są dobrze,

23,2 % działania prowadzone są dostatecznie,

15,8 % ankietowanych odpowiedziało, że działania profilaktyczne są bardzo dobrze.

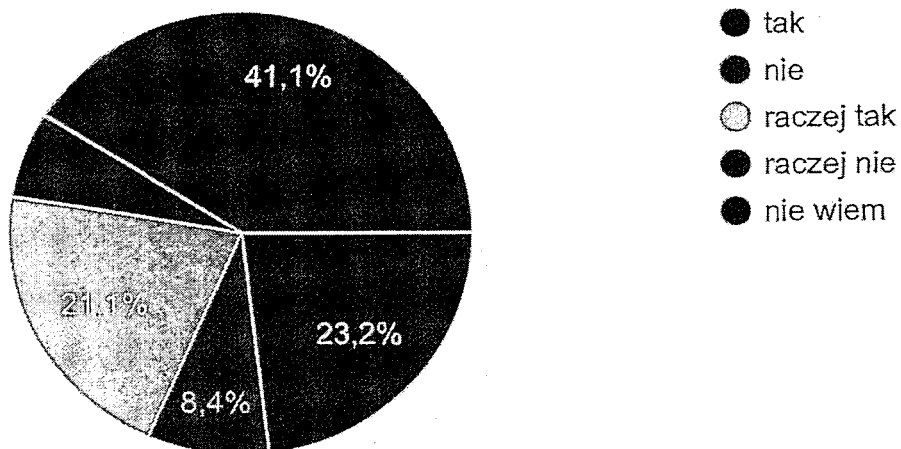
12. Czy słyszał Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bierzwnik?



- tak
- nie

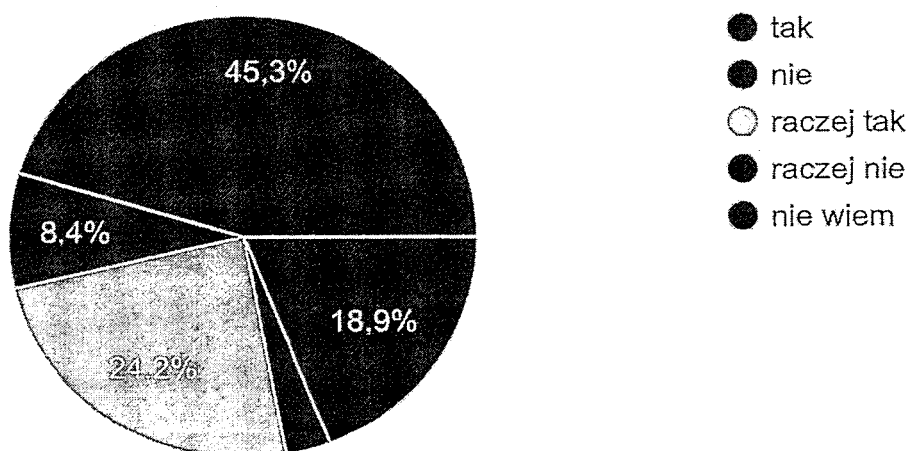
Poniższe dane świadczą o tym, że ponad połowa ankietowanych 51,6 % ma wiedzę na temat funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast 48,4 % nie wie, że na terenie Gminy Bierzwnik funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

13. Czy oferta przemocy dla ofiary przemocy w rodzinie na terenie gminy jest wystarczająca?



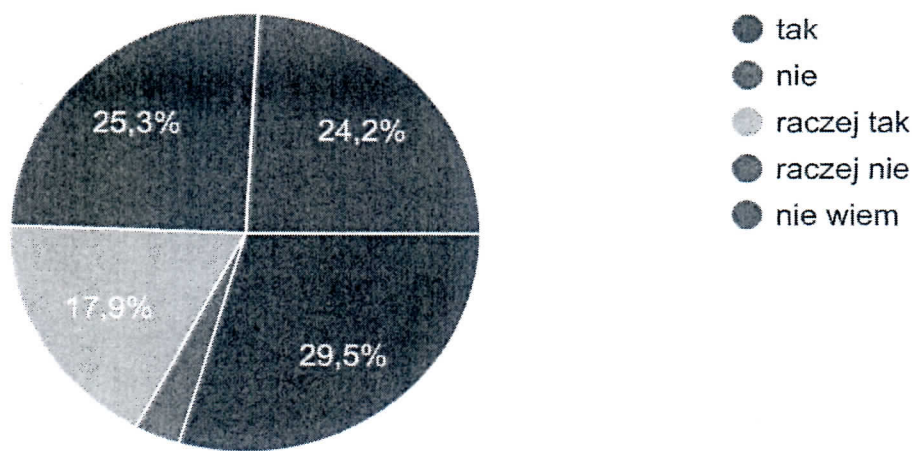
Respondenci zostali również zapytani o to, czy według nich oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy jest wystarczająca zdecydowana większość 41 osób odpowiedziała nie wiem, 21,1 % osób odpowiedziało, że raczej tak, 8,4 % osób odpowiedziało, że oferta nie jest wystarczająca.

14. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie na terenie gminy jest wystarczająca?



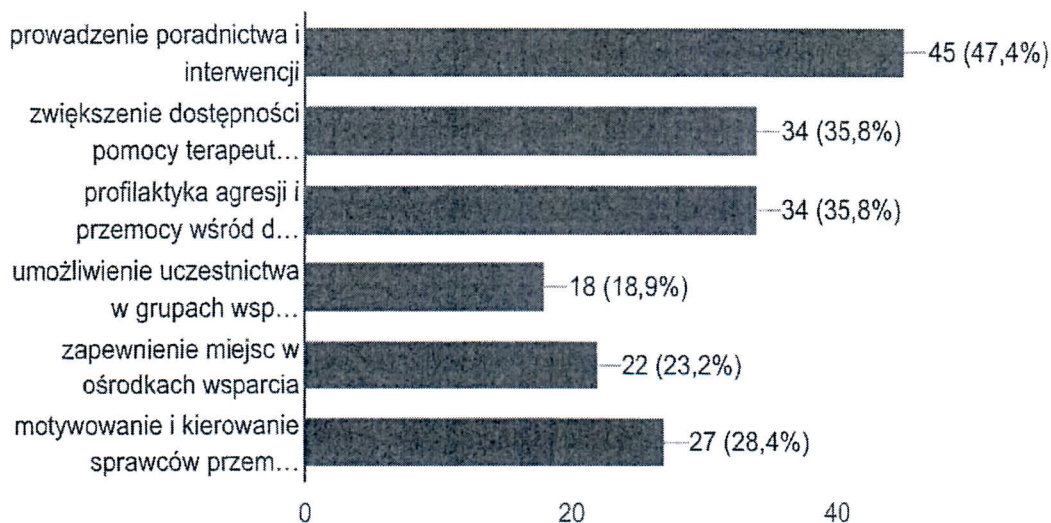
Na kolejne pytanie dotyczące oferty pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik ankietowani odpowiedzieli następująco: 45,3 % osób odpowiedziało, że nie wiedzą czy oferta pomocy jest wystarczająca, 24,2 % osób odpowiedziało raczej nie, 18,9 % osób uważa, że raczej tak, 8,4 % osoby uważają, że oferta pomocy dla sprawców jest raczej nie wystarczająca.

15. Czy postrzega Pan/Pani przemoc w rodzinie, jako istotny problemem na terenie gminy?



Według wyników, które prezentuje ankietowani odpowiedzieli, że problem przemocy w rodzinie jest raczej istotnym problemem na terenie gminy – 24,2 % osób udzieliło odpowiedzi nie wiem, 25,3 % osób odpowiedziało, że raczej nie jest, 17,9 % odpowiedziało, że raczej tak, natomiast 29,5% osób, że jest to istotny problem na terenie gminy Bierzwnik.

16. Jakie kroki Pana/ Pani zdaniem byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik?



Badani zostali zapytani również, jakie kroki ich zdaniem byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

35,8% ankietowanych uważa, że zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej,
 47,4 % prowadzenie poradnictwa i interwencji,
 35,8% profilaktyka agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży,

23,2% zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
28,4 % motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno
- edukacyjnych,
18,9 % umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia.

Podczas przeprowadzania badań ankietowych zostały również zadane pytania otwarte.
Ankietowani na zadane pytanie:

***Czy zna Pan /Pani instytucje, które działają na rzecz
przeciwdziałania przemocy w rodzinie?***

Ankietowani odpowiedzieli następująco: GOPS, Policja, PCPR, Służba Zdrowia, Szkoły.

***Jakie działania Pana /Pani zdaniem należałoby podjąć w gminie Bierzwnik w celu
przeciwdziałania przemocy w rodzinie?***

Respondenci uważają, że odpowiednimi działaniami, jakie należałoby podjąć w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest: zwiększenie profilaktyki, prowadzenie poradnictwa i interwencji, wsparcie ofiar przemocy, zmniejszenie dostępności alkoholu, Według ankietowanych istotnym czynnikiem byłoby również zwiększenie edukacji młodzieży w szkołach, organizowanie programów profilaktycznych i dostępność psychologa.

IV.2. Zasoby lokalne umożliwiające pracę z problemem przemocy w rodzinie

Realizatorami działań interwencyjnych, przewidzianych w Gminnym Programie, są członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego / grup roboczych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołanego przez Wójta Gminy Bierzwnik, wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, przedstawiciel stowarzyszenia.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy w szczególności diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mający na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku, rozpowszechnianie informacji o instytucjach osobom i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy.

IV.3. Rekomendacje do działań

Diagnostując problematykę przemocy należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

1. współpraca w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz innych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy,
2. zapewnienie osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia,
3. prowadzenie kampanii społecznych, oraz tworzenie informatorów informacyjnych na temat możliwości uzyskania wsparcia,
4. poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, medyczne oraz socjalne,
5. podejmowanie działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w grupach korekcyjno – edukacyjnych,
6. prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych, uświadamiających o zagrożeniach płynących z przemocy,
7. zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Bierzwnik w celu diagnozowania tego zjawiska,
8. podnoszenie kompetencji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.

V. CEL GŁÓWNY PROGRAMU I CELE SZCZEGÓŁOWE

V.1 CEL GŁÓWNY

Celem głównym Programu jest stworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy i zwiększenie skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

V.2 Cele szczegółowe programu

1. **Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Bierzwnik poprzez stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

ZADANIA

- zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy Bierzwnik
- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik
- badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie w celu określenia ich zasobów i braków

INSTYTUCJE/ PODMIOTY REALIZUJĄCE DZIAŁANIA

- Policja
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku
- Zespół interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku
- placówki oświatowe
- służba zdrowia
- organizacje pozarządowe
- inne jednostki działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- kuratorzy sądowi

WSKAŹNIKI

- liczba zrealizowanych badań diagnostycznych
- liczba podmiotów uczestniczących w diagnozowaniu
- opublikowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik
- wzrost wiedzy na temat zasobów i braków instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- mapa instytucji pomocowych
- 2. Działania na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Zwiększenie dostępności i podniesienie skuteczności działań ochronnych na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.**

ZADANIA

- koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie
- zwiększenie dostępności do informacji w zakresie możliwości i form pomocy psychologicznej, medycznej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej
- propagowanie dostępności telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych i informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- świadczenie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego dla osób doświadczających i zagrożonych przemocą w rodzinie
- kierowanie rodzin dotkniętych przemocą do instytucji prowadzących działania terapeutyczne dla osób doświadczających przemocy
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego

INSTYTUCJE/ PODMIOTY REALIZUJĄCE DZIAŁANIA

- Policja
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku
- Zespół interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku
- placówki oświatowe
- służba zdrowia
- organizacje pozarządowe
- inne jednostki działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- kuratorzy sądowi

WSKAŹNIKI

- liczba osób objętych edukacją w zakresie przemocy w rodzinie,
- liczba podmiotów edukujących ofiary przemocy w rodzinie,
- liczba zrealizowanych programów edukacyjnych, kampanii,

- liczba udzielonych porad, konsultacji,
- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- liczba osób, które ukończyły program,
- liczba nakazów opuszczenia lokalu,
- liczba nakazów powstrzymania się sprawcy od kontaktów z ofiarą przemocy,
- liczba rodzin i osób objętych dozorem kuratora sądowego z tytułu przemocy w rodzinie,
- liczba wniosków kierowanych do prokuratury o wszczęcie postępowania wobec sprawcy przemocy w rodzinie

3. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych edukacyjno – korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

ZADANIA

- usprawnienie procedury interwencji i innych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie, m. in. poprzez odseparowanie sprawcy od ofiary
- monitorowanie zachowań uczestników programów korekcyjno - edukacyjnych po ich zakończeniu
- liczba sprawców przemocy monitorowanych po ukończeniu programów korekcyjno - edukacyjnych
- realizacja programów w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu jako jedna z form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie

INSTYTUCJE/ PODMIOTY REALIZUJĄCE DZIAŁANIA

- Policja
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku
- Zespół interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku
- placówki oświatowe
- służba zdrowia
- organizacje pozarządowe
- inne jednostki działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- kuratorzy sądowi

WSKAŹNIKI

- liczba grup dla osób uczestniczących w programach w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością oraz w sytuacji konfliktu
- liczba zrealizowanych programów
- liczba osób, które ukończyły program
- czas, przez jaki sprawca przemocy był monitorowany
- liczba instytucji uczestniczących w monitorowaniu
- liczba sprawców przemocy monitorowanych po ukończeniu programów korekcyjno - edukacyjnych

4. Podniesienie kompetencji służb realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

ZADANIA

- poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jakości i dostępności świadczonych usług w tym zakresie poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr
- zapewnienie możliwości udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego, których celem jest podnoszenie kwalifikacji oraz doskonalenie umiejętności osób pracujących bezpośrednio z osobami stosującymi przemoc, jak i osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie
- zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania wczesnych symptomów występowania zjawiska przemocy w rodzinie.
- poprawa sprawności i jakości świadczonych usług w zakresie przemocy w rodzinie przez instytucje do tego zobowiązane i uprawnione
- planowanie i delegowanie osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie do udziału w formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, w tym nadających kwalifikacje (w miarę zgłaszanych potrzeb)
- zapewnienie poradnictwa i wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie w formie grupy wsparcia lub superwizji.

INSTYTUCJE/ PODMIOTY REALIZUJĄCE ZADANIA

- Policja
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku
- Zespół interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku
- placówki oświatowe
- służba zdrowia
- organizacje pozarządowe
- inne jednostki działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- kuratorzy sądowi

WSKAŹNIKI

- liczba zrealizowanych szkoleń dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie, nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów, pracowników instytucji pomocy społecznej oraz służby zdrowia, organizacji pozarządowych, przedstawicieli innych instytucji, stowarzyszeń
- liczba osób uczestniczących w w/w szkoleniach
- liczba osób podnoszących kwalifikacje (podniesienie poziomu wykształcenia, zdobycie dodatkowych kwalifikacji, uprawnień) w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub prowadzenia terapii ze wszystkimi stronami konfliktu

5. **Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wrażliwości mieszkańców wobec przemocy w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik**

ZADANIA

- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem
- edukacja służąca wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmocnianiu więzi rodzinnych

- prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy
- strona internetowa o osobach i instytucjach, miejscach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także promujących idee Programu

INSTYTUAJCE/ PODMIOTY REALIZUJACE ZADANIA

- Policja
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku
- Zespół interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku
- placówki oświatowe
- służba zdrowia
- organizacje pozarządowe
- inne jednostki działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- kuratorzy sądowi

WSKAŹNIKI

- wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem
- zwiększenie liczby podmiotów realizujących programy edukacyjne
- zwiększenie różnorodności form edukacji w zakresie przemocy w rodzinie, psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem
- zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych i poprawy relacji między członkami rodziny
- wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich
- rozwinięcie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą
- modelowanie w rodzicach konstruktywnych sposobów nawiązywania kontaktu z dziećmi i rozwiązywania ich problemów
- zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym i wzmocnianiu więzi rodzinnych
- wzrost pozytywnych postaw społecznych i działań wolnych od przemocy wśród mieszkańców gminy Bierzwnik
- zmniejszenie aktów przemocy w rodzinie wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

- zwiększenie różnorodności kampanii edukacyjnych promujących postawy społeczne oraz działania wolne od przemocy
- zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy Bierzwnik o możliwościach przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- zwiększenie dostępności mieszkańców gminy Bierzwnik do informacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- osób/instytucji zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- ograniczenie zjawiska przemocy oraz poprawy kondycji rodzin mieszkających na terenie gminy Bierzwnik
- świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy w rodzinie, jak i dla osób stosujących przemoc w rodzinie
- zmiana postaw mieszkańców Gminy Bierzwnik wobec zjawiska przemocy w rodzinie

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2024 finansowany będzie ze środków własnych Gminy. Może być również finansowany z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Monitoring umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań.

Niniejsze informacje umożliwią szersze rozeznanie potrzeb jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości. Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów.

Sprawozdanie z realizacji z programu będzie przedstawiane Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku do 31 stycznia każdego roku.

Podstawowe cele ewaluacji programu to:

- udoskonalanie podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy
- informacja o efektach wdrażania Programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z jego realizacją
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie Programu wśród wszystkich zainteresowanych jego funkcjonowaniem i efektami.

Monitoring i ewaluacja odbywać się będzie według kryterium odpowiedniości realizowanych działań w stosunku do ewoluujących potrzeb mieszkańców gminy Bierzwnik.

sporządził:

Aleksandra Olszewska-Sender